

Oikeusministeriö

Viite: lausuntopyyntö 31.5.2016 (OM 7/41/2014)

Euroopan neuvoston rikosoikeudelliseen yleissopimukseen tehdyn varauman peruuttaminen ja rikoslain muuttaminen (hallituksen esitysluonnos)

Oikeusministeriö on pyytänyt eduskunnan kanslian lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi lahjontaa koskevaan rikosoikeudelliseen yleissopimukseen tehdyn varauman peruuttamisen hyväksymisestä ja laiksi rikoslain muuttamisesta.

Suomi teki hyväksyessään vuonna 2002 lahjontaa koskevan Euroopan neuvoston rikosoikeudellisen yleissopimuksen varauman yleissopimuksen vaikutusvallan väärinkäyttöä koskevan kriminalisointivelvoitteen osalta. Varauma on tämän jälkeen uudistettu.

Esityksessä ehdotetaan rikoslain täydentämistä vaikutusvallan kauppaamisrikosta koskevalla säännöksellä. Oikeushenkilön rangaistusvastuu ehdotetaan ulotettavaksi vaikutusvallan kauppaamisrikokseen. Vaikutusvallan kauppaamisrikosta koskevalla sääntelyllä tehostettaisiin korruption torjuntaa. Esityksessä ehdotetaan myös, että eduskunta hyväksyisi vaikutusvallan väärinkäyttöä koskevan varauman peruuttamisen.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että oikeushenkilön rangaistusvastuun soveltamisala ulotetaan törkeään kirjanpitorikokseen. Tällä edistettäisiin rikosvastuun asianmukaista kohdentumista siten, että yksilöllisen vastuun ohella myös oikeushenkilö voisi joutua toiminnassaan tehdystä törkeästä kirjanpitorikoksesta rangaistusvastuuseen, ja tehostettaisiin korruption torjuntaa.

Eduskunnan kanslia on 17.6.2015 työryhmämietinnöstä "Lahjusrikoksia koskevien säännösten eräät muutostarpeet" antamassaan lausunnossa todennut, että työryhmän toimeksiannon taustalla on osin eduskunnan hyväksymä lausuma. Hyväksyessään hallituksen esityksen 79/2010 vp pohjalta lahjontaa koskevien rikoslain säännösten muutokset eduskunta edellytti, että hallitus ryhtyy kiireellisesti valmistelemaan lainsäädäntöehdotuksen vaikutusvallan väärinkäytön kriminalisoimiseksi (EV 373/2010 vp). Lausuma hyväksyttiin lakivaliokunnan mietinnön (LaVM 45/2010 vp) pohjalta. Lakivaliokunta piti vaikutusvallan väärinkäytön kriminalisoinnin aikaansaamista tärkeänä ja edellytti perustuslakivaliokunnan lausuntoon (PeVL 68/2010 vp) viitaten, että vaikutusvallan väärinkäyttöä koskevan kriminalisoinnin valmistelu käynnistetään kiireellisesti korruption vastaisen lainsäädännön täydentämiseksi.

Eduskunnan kanslia toteaa, että toimenpiteitä, joihin hallitus on ryhtynyt eduskunnan lausuman johdosta arvioivat lakivaliokunta ja täysistunto käsitellessään hallituksen vuosikertomusta. Tämän vuoksi kanslialla ei ollut mainitun työryhmän mietinnöstä enemmälti lausuttavaa. Eduskunta on hallituksen vuosikerto-

muksesta 2015 (K 10/2016 vp) antamassa kannanotossa edellyttänyt muun muassa, että hallitus ottaa asianmukaisesti huomioon sekä mietintöön että sen liitteinä oleviin erikoisvaliokuntien lausuntoihin sisältyvät eduskunnan aiempia lausumia ja muitakin seikkoja koskevat kannanotot. Lakivaliokunta on mainitusta vuosikertomuksesta antamassaan lausunnossa (LaVL 10/2016 vp) todennut, että edellä mainittu lausuma on tarpeen säilyttää.

Pääsihteeri

Maija-Leena Paavola